

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **I. O.**
státní příslušnost Ukrajina
t. č. v Pobytovém středisku Havířov, Na Kopci 5, 735 64, Havířov
zastoupen Mgr. Tomášem Císařem, advokátem sídlem 120 00 Praha
2, Vinohradská 22

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlím 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3
o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2022 č. j. OAM-6/LE-VL12-VL18-PS-
2022, o zajištění

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2022 č. j. OAM-6/LE-VL12-VL18-PS-2022 se **zrušuje**.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) rozhodnuto o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců. Podle § 46a odst. 5 zákona o azylu byla doba trvání zajištění stanovena do 2. 5. 2022. Žalobce namítal, že rozhodnutí žalovaného vychází ze zcela nedostatečně a nesprávně zjištěného stavu věci, kdy základem pro jeho rozhodnutí je jeho vlastní tvrzení, že by mařil výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Správní orgán se sice domnívá, že by z území ČR nevycestoval v době jemu stanovené, resp. že by na území dále pobýval, ačkoliv mu již bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění, avšak nijak neodůvodňuje, proč dospěl k tomuto závěru. Správní orgán nikterak nezohledňuje současný stav a nevhodně se uchýlil ke generalizování, tj. bez jakýchkoli konkrétních úvah dospěl k závěru, že se bude opět chovat nezákonně i pro futuro. Poznamenal, že pokud bychom přijali závěr správního orgánu, pak každý cizinec, který poruší zákon o pobytu cizinců, by musel být umístěn do zařízení pro zajištění cizinců, neboť je jasné, že jej poruší i podruhé. Není však důvod jej umisťovat do zařízení, neboť má možnost pobývat ve vlastním pronajatém bytě, a pokud bude vyhoštěn, tak dobrovolně vycestuje. Žalovaným zvolené opatření je zcela neúčelné a nadbytečné, obava z toho, že by mařil samotný výkon správního vyhoštění je zcela lichá a nezakládá se na objektivně zjištěném stavu věci a rozhodnutí samo je tedy nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Pro zajištění absolutně nebyly splněny zákonné podmínky, neboť postačovalo uložení zvláštního opatření za účelem vycestování. Institut zajištění je krajním prostředkem až v případě, kdy není možné užití zvláštního opatření. V napadeném rozhodnutí zcela chybí řádné vypořádání se s otázkou možnosti uložení zvláštního opatření. Aplikace § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu žalovaným je nezákonná, neboť ignoruje interpretaci hlavy XI. zákona o pobytu cizinců, Listinu základních práv a svobod a relevantní judikaturu, která vyžaduje, aby základní práva (jako např. právě klíčové právo na osobní svobodu) byla vykládána široce a výjimky z těchto práv naopak restriktivně. Bylo povinností žalovaného, aby výslovně, přehledně a logicky vysvětlil, ze kterých konkrétních skutečností vyplývá obava, že se bude vyhýbat realizaci správního vyhoštění, a proč tedy v daném případě je zajištění opatřením nezbytným pro dosažení účelu správního řízení a proč nelze tohoto účelu dosáhnout jinak, což v napadeném rozhodnutí absentuje. Další výhrady žalobce se vztahovaly k době trvání zajištění, která byla stanovena v délce téměř 4 měsíců a je nepřiměřená. Takové omezující opatření vyžaduje skutečně závažné důvody, které ovšem v daném případě zjištěny nebyly. Žalobce v žalobě současně odkazoval na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu.
2. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Vyslovil názor, že v rozhodnutí popsal skutkový stav a též zdůvodnil, z jakých konkrétních a individualizovaných důvodů shledal naplnění podmínek pro zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců stanovených § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Posoudil všechny uvedené skutečnosti týkající se žalobce a jeho dosavadního pobytu na území ČR a dospěl k závěru, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, a současně nelze účinně uplatnit zvláštní opatření dle § 47 zákona o azylu. Přezkoumatelným způsobem uvedl jednotlivé skutečnosti z předchozí

pobytové historie žalobce, ze kterých vycházel a které nenasvědčují tomu, že by se jednání žalobce mělo do budoucna zásadním způsobem měnit.

3. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání, a to v souladu s ust. § 46a odst. 8 zákona o azylu, neboť žádný z účastníků nenavrhл nařízení jednání, a ani soud nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
4. Ze správního spisu bylo zjištěno, že rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, č. j. KRPA-12711-12/ČJ-2022-000022-ZZC ze dne 9. 1. 2022 byl žalobce zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, za účelem realizace správního vyhoštění. Důvodem zajištění byla skutečnost, že dne 8. 1. 2022 provedla hlídka OPKPE Praha kontrolu žalobce na adrese P., P. 26, žalobce se prokázal cestovním dokladem Ukrajiny, dle kterého byl ztotožněn. V cestovním dokladu měl výjezdni příkaz platný od 6. 12. 2021 do 6. 1. 2022. Lustrací policejní orgán zjistil, že žalobci bylo dne 6. 12. 2021 vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění na 1 rok. Rozhodnutí nabylo právní moci 17. 12. 2021 a vykonatelné je od 7. 1. 2022. Žalobce toto rozhodnutí nerespektoval a v uvedené době z území ČR nevycestoval a pobýval zde nelegálně. Z tohoto důvodu byl zadržen, zajištěn a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců za účelem realizace správního vyhoštění. Ze správního spisu se podává, a to z policejního protokolu o podání vysvětlení ze dne 9. 1. 2022, že žalobce uvedl, že si je vědom toho, že mu bylo uloženo správní vyhoštění a v České republice je nelegálně. Neučinil žádné kroky k vycestování z ČR. Nevycestoval, protože čeká na soudní jednání a upřesnil, že je zde vyšetřován pro trestný čin výtržnictví. Nemá žádnou doručovací adresu. Adresu, kde bydlí, nezná, nemá nájemní smlouvu. Do ČR přijel začátkem roku 2021 a od té doby je zde trvale. Na Ukrajině má rodiče, sourozence a babičku. V ČR nemá žádné přímé příbuzné. Ani zde nemá žádnou vyživovací povinnost. Není rodinným příslušníkem občana ČR ani EU. Je rozvedený, má jedno dítě, které žije se svou matkou na Ukrajině. Nezná žádnou překážku ve vycestování. Jen potřebuje peníze. V případě návratu na Ukrajinu se obává nástupu do armády. V současné době zde nemá žádnou doručovací adresu, nepamatuje si ani telefonní číslo.
5. Ze správního spisu rovněž plyne, že dne 12. 1. 2022 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice.
6. Žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 13. 1. 2022 č. j. OAM-6/LE-VL-12-VL18-PS-2022 rozhodl, že je žalobce ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců. Ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu doba trvání zajištění byla stanovena do 2. 5. 2022. Žalovaný vyšel z výše uvedených zjištění a odkazem na ust. § 46a odst. 1, 3, 4 a 5 zákona o azylu dospěl k závěru, že v případě žalobce se lze oprávněně domnívat, že podal žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Zdůraznil, že žalobce o udělení mezinárodní ochrany požádal až po zadržení Policií ČR, zajištění za účelem realizace vyhoštění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Konstatoval, že z výpovědi žalobce nevyplývalo přitom nic, co by mu bránilo v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu. To vše dokazuje účelovost jeho jednání. Žalovaný vzal jednoznačně za prokázané, že podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobcem bylo motivováno pouhou účelovou snahou jakkoliv zmařit svůj nucený návrat do vlasti. Dle žalovaného je z postupu žalobce zároveň zřejmé, že by jeho propuštěním ze zajištění byl ohrožen průběh správního řízení

ve věci mezinárodní ochrany a nelze v jeho případě rozumně předpokládat, že by náhle své jednání změnil a respektoval by zvláštní opatření dle zákona o azylu, které by mu správní orgán uložil. Žalovaný dále uvedl, že aniž by tím byl jakkoli předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se za daného stavu o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žalobce, jakožto žadatele o mezinárodní ochranu pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Dle žalovaného o neúčinnosti zvláštního opatření v případě žalobce svědčí nejen jeho vědomé nerespektování právního řádu České republiky, ale také jeho zcela účelové jednání, když se udělení mezinárodní ochrany začal domáhat teprve po svém zajištění, kdy se jeho vyhoštění stalo reálným. V napadeném rozhodnutí na str. 3 zdůraznil, že žalobce si byl vědom uloženého správního vyhoštění a i přesto z území České republiky nevycestoval, pobýval zde bez povolení k pobytu, nikde na území ČR nebyl hlášen k pobytu, sám uvedl, že na území České republiky nemá žádné vazby, rodina žije na Ukrajině.

7. Krajský soud k žalobním námitkám žalobce předeseílá, že rozhodnutí o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany je podle § 46a odst. 6 zákona o azylu prvním úkonem v řízení a podle § 46a odst. 4 téhož zákona musí žalovaný tento úkon učinit poměrně v krátké lhůtě 5 dnů, a to včetně doručení rozhodnutí žadateli. Žalovaný proto při vydání rozhodnutí o zajištění vychází především z dostupných informací poskytnutých příslušnými složkami Policie ČR. V tomto postupu neshledal pochybení ani Nejvyšší správní soud, jak plyne z jeho rozsudku z 5. 3. 2014 č. j. 3 Azs 24/2013-42, za předpokladu, že převzatá skutková zjištění umožňují dostatečným způsobem posoudit, zda jsou splněny podmínky pro aplikaci daného důvodu k zajištění. K datu vydání napadeného rozhodnutí krajský soud žádné deficity ve zjištění skutkového stavu žalovaným, kterážto vycházejí jen ze zjištění policie v řízení o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění, neshledal. Je rovněž třeba poznamenat také to, že žalovaný pro účely rozhodnutí o zajištění kromě toho zohlednil i okolnosti, za kterých žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, svá zjištění a závěry z nich plynoucí uvedl přezkoumatelným způsobem v odůvodnění napadeného rozhodnutí, které soud shledal dostatečným a vyhovujícím nároku § 68 odst. 3 správního řádu.
8. Soud dále zastával názor, že se v žalobou napadeném rozhodnutí žalovaný rovněž v dostatečné míře a přezkoumatelným způsobem zabýval otázkou aplikace zvláštních opatření uvedených v § 47 zákona o azylu.
9. Důvody, proč závěry žalovaného neobstojí a proč soud přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí, jsou následující. Krajský soud nemohl pominout zásadní změnu v bezpečnostní situaci na Ukrajině, k níž došlo po vydání napadeného rozhodnutí dne 24. 2. 2022, kdy v ranních hodinách ruský prezident ohlásil útok na území Ukrajiny, následně došlo k invazi ruské armády na území Ukrajiny, vojenským operacím zasahujícím prakticky celé území země, jak plyne z mnoha veřejných zdrojů - Ministerstva zahraničních věcí ČR, Velvyslanectví Ukrajiny v Praze, četných zdrojů na internetu, a to nejenom těch, které popisují situaci slovně, ale i příslušnými mapami, v nichž je zaznamenán postup ruských vojsk při invazi a bojové operace ruské armády. Jsou to i zdroje v podobě videí, fotografií, apod. Dne 24. 2. 2022 ukrajinský prezident podepsal dekret o všeobecné mobilizaci obyvatel. Střelbou a bombardováním ze strany ruské armády jsou poškozeny nejenom objekty ukrajinské vojenské infrastruktury, ale dochází také k ničení civilních objektů a ke ztrátě na životech nejen vojáků, ale i civilního

obyvatelstva. Z veřejně dostupných zdrojů na internetu plyne, že z Ukrajiny z důvodu válečného konfliktu prchají tisíce obyvatel, zejména žen a dětí do Polska, Slovenska, Maďarska, uprchlíky již přijala i Česká republika.

10. V těchto souvislostech soud vychází z toho, že účelem zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, jako je tomu v posuzovaném případě, není zabezpečit účast žadatele v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, nýbrž zabezpečit jeho dostupnost pro policejní složky fakticky vykonávající rozhodnutí o vyhoštění pro osobu, kdy žadatel pozbyde postavení žadatele o mezinárodní ochranu, a budou splněny podmínky vykonatelnosti rozhodnutí o vyhoštění. Soud dospěl k závěru, že vzhledem k zásadní změně bezpečnostní situace na území Ukrajiny, jak je popsáno výše, se ocitl v situaci, kdy je povinen předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda ke dni vydání jeho rozhodnutí o žalobě, již žalobce brojí proti rozhodnutí o zajištění, zda je správní vyhoštění žalobce do země jeho původu, tedy na Ukrajinu potenciálně možné. Krajský soud s ohledem na invazi ruské armády na Ukrajinu, tam panující válečný stav, přičemž invazí ruské armády a válečnými operacemi je postižena prakticky celá Ukrajina, dospěl k závěru, že uvedený zákonný účel omezení osobní svobody žalobce, tedy jeho vyhoštění na Ukrajinu, nebude možné uskutečnit, a to právě z bezpečnostních důvodů a rozhodně nelze aktuálně dospět k tomu závěru, jaký učinil správní orgán k datu vydání napadeného rozhodnutí, kdy bezpečnostní situace na Ukrajině byla zcela odlišná, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je účelová. Je nepochybné, že žalobci v případě jeho vyhoštění by na území Ukrajiny hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v podobě vážného ohrožení jeho života, nelidského zacházení z důvodu svévolného násilí v souvislosti s ozbrojenou invazí ruských vojsk. Za tohoto stavu s ohledem na výše uvedené soud činí závěr, že výše citovaný účel zajištění žalobce nelze naplnit a nejsou tak dány důvody pro zajištění žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
11. S ohledem na shora uvedené soud zrušil napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s.ř.s. pro nezákonnost. Současně však již nerozhodoval o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s.ř.s., neboť zrušením napadeného rozhodnutí, které bylo prvním úkonem v řízení, zde již není řízení, v němž by bylo možné pokračovat. Žalovanému plyne povinnost bezodkladně propustit žalobce ze zajištění v souladu s ust. § 46a odst. 13 písm. c) zákona o azylu.
12. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci, který měl ve věci zcela úspěch na nákladech řízení částku 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce. Náklady řízení sestávají z nákladů právního zastoupení, a to z odměny za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč a 2 režijních paušálů k těmto úkonům po 300 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 advokátního tarifu, vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Odměnu a náhrady hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč nutno zvýšit o částku odpovídající 21 % DPH, tj. 1 428 Kč, neboť zástupce žalobce je plátcem této daně. Žalovaný je tak povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení celkem 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u

[Zadejte text.]

Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 28.02.2022

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje